

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8 „

A kereskedelemügyi miniszter leirata a megyei közigazgatási bizottság felterjesztésére, amelyben a vasutközlekedési anomáliák orvoslását kérte.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága május 15-iki ülésén vasutügyi sérelmekkel foglalkozott s egyúttal előterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben rámutatott arra, hogy noha a miniszter egy előbbi leiratában a Baja-Budapest közti vasuti közlekedés javítását kiállításba helyezte, az Baján-Bácsalmáson és Halason át mégsem javult, mert a Baja és Halas közti 77 km-es távolságot a személyvonat még mindig 3 és fél óra alatt teszi meg, Budapestig pedig az ut gyorsvonalkombinációval 5 és fél, személyvonattal pedig 8-9 órába kerül. Kifogásolta a bizottság, hogy Halas és Baja között elhanyagolt, zsírfoltos üléssű kocsik közlekednek. Kérték, hogy a most Jánoshalmáig közlekedő motorosvonat Bajáig közlekedjék, de ha ez nem lehetséges, akkor gyorsabban közlekedő motorpótló vonatpárt állítsanak be s hogy a 2111-2112 számú vonatokon jobb felszerelésű és tisztább I. és II. osztályú kocsik közlekedjenek.

A felterjesztésben arra utalt a megyei közigazgatási bizottság, hogy ilyen körülmények között az a látszat, mintha Bács-Bodrog vármegye rovására a forgalmat Dunántúlra akarnák terelni hivatalosan is. „Fel kell hívunk Nagyméltóságod figyelmét arra a tévedésre is, — mondja az előterjesztés, — amely Baját a megyével azonosítja. Ismételtén rá kell mutatnunk arra, hogy Baja városa teljesen excentrikus fekvésű s ennél fogva bármily örömmel is fogadjuk a megyeszékhely közlekedésének Bácsalmáson át Sárbogárd felé való megjavítását, ezzel kielégítve nem vagyunk, mert a megye közönsége — egy csekély töredék kivételével — avval nem nyert semmit.”

Erre a felterjesztésre most válaszolt a kereskedelemügyi miniszter. A frissen érkezett miniszteri leiratot a megyei közigazgatási bizottság szerda délelőtti ülésén ismertette Schick Ernő megyei másodfőjegyző. A leiratot alább teljes terjedelmében ismertetjük:

Magyar Kir. Kereskedelemügyi Miniszter.
25996/VI. a. sz. K. M. 1930.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának.

A kiskunhalasi—bácsalmási vasuti vonal menetrendje elleni panaszfelterjesztésre utalásait a következőket közlöm a bizottsággal:

A m. kir. államvasutak a szóbanlévő vonal vonatforgalmának megjavítása érdekében már is messzemenő áldozatot hoztak, mikor a május 15-én életbelépett új menetrendben az érdekelt-ség kívánságára Jánoshalmáig két új személyvonatpárt állítottak be, noha az utasforgalom nemhogy emelkedett volna, hanem inkább csökkent.

E Kiskunhalas és Jánoshalma között

közlekedő vonatokat ezidőszent alig egy-két utas veszi igénybe. Forgalmukat Jánoshalmától Bácsalmásig azonban nem lehet kiterjeszteni, mert a motormenetek a kiskunhalas—kiskunfélegyházi vonattal egybe vannak kapcsolva. Ugyanígy nem lehet a 4835-4836 számú mozdonyos vonatok forgalmát sem Bácsalmásig kiterjeszteni, mert a vonatokhoz a 2112 és 2111. sz. vonatok mozdonya és szerelvénye használatik fel.

E menettartam megrövidítését jelenleg a pályaviszonyok még nem engedik meg, ha azonban a már folyamatban lévő pályaeosítási munkálatok annyira haladnak, hogy a gyorsabb járás megengedhető lesz, úgy a jövő évi időszakos menetrend ehhez képest javulni fog.

Ugyancsak foglalkozik az államvasutak igazgatósága avval a tervvel is, hogy amennyiben 22 sor motorpótló mozdonyok 1931. évben rendelkezésre fognak állani, az említett vonalon a személyvonatok ilyen mozdonyokkal fognak közlekedni. A menetrendet ily módon mindenestre előnyösebben lehet megállapítani, de természetesen ennek lehetősége attól függ, hogy a szükséges eszközök az 1931. évi menet-

rendben rendelkezésre fognak-e állani.

Ami a késések elleni panaszt illeti, megjegyzem, hogy ma már csak egészen jelentéktelen kisebb késések fordulnak elő, melyek főleg a fővonalú vonatok által okozott késésekből adódnak, melyek viszont a pályamunkálatok miatt előírt lassu menetektől származnak. Ha a lassu jelek megszűnnek, a menetrend szerinti pontos közlekedés biztosítható lesz.

Végül megjegyzni, hogy a kiskunhalas—bácsalmás—bajai 2111-2112. számú vonal szerelvényében kifogásolt I.—II. osztályú kocsik időközben már egy molett huzattal ellátott I.—II. osztályú kocsival kicseréltek s egyébként is intézkedés történt, hogy a szóban forgó vonalon közlekedő szerelvényekben kifogástalan kocsik közlekedjenek.

Budapest, 1930. július 16.

A miniszter rendeletéből:
Kállay min. oszt. tan.

Az ülésen úgy az elnöklő Bisztrai-Palku Gyula főispán, mint a jelenlevő bizottsági tagok megállapították, hogy ha más fogantatja nem is volt az előterjesztésnek, annyit mindenesetre elértek vele, hogy az elhanyagolt, szakadozott és zsíros I. és II. osztályú üléseket kicserélték, illetve átjavították s most ebből a szempontból nem esznek kifogás alá a Baja és Halas között közlekedő személyvonatok.

Nagy és színes vita fejlődött ki

a szerda délutáni városi kisgyűlésen a megvásárlandó óvoda-telek körül.

Baja város törvényhatósági kisgyűlése tegnap, szerdán délután négy órakor ismét rendkívüli ülést tartott Bisztrai-Palku Gyula főispán elnöklésével.

Elnöklő főispán rámutatott arra, hogy a kisgyűlés tárgysorozatának a törvény szerinti póttárgysorozata nincs. De beérkezett egy kérelem a Royal Exchange biztosító intézet bajai fiókjától, amelyben azt kéri, hogy a városi bérházban birt. üzlethelyiségét augusztus 1-ével felmondhassa. Ha a kisgyűlés úgy határoz, hogy tárgyalni akarja ezt a kérelmet, akkor azt is napirendre tűzi. A kisgyűlés a napirendre tűzés mellett foglalt állást.

Ezután dr. Puskás Dezső helyettes polgármester a Szeremlei-utcai óvoda elhelyezésére vásárlandó telekre vonatkozólag tett jelentést. Hat ajánlat érkezett a városhoz. 1. a Balka-féle Rigó-utcai telek, amely kicsiny s már csak fekvésénél fogva sem alkalmas. 2. az Osztheimer-féle Kigyó-utcai telek: ez is drága, mert a Szeremlei-utcai óvodát, amelynek értéke 7000 pengő és még 2000 pengőt kellett volna adni érte. Ez az üzlet sem jött létre. 3. a Róth-féle Szeremlei-utcai 178 négy-szögletes telek, amelyért ugyancsak a Szeremlei-utcai óvodát és még 1500 pengőt kérék. 4. a Prigly Károly Erzsébet-királyné-utca 59 szám alatti

ugyancsak eléggé nagy telke, de amely kissé alkalmatlan helyen fekszik. 5. a Nikolsburger-féle ház, amely az Erzsébet királyné-utcában a Milassin-ház mellett fekszik. Ezért a házért 20,000 pengőt kérnek. Óvodává való átalakítása 8-9000 pengőbe kerülne. 6. és végül dr. Milassin Jenő kir. közjegyzőnek Erzsébet királyné-utcai 970 négy-szögletes háza, amelynek utolsó ára 35,000 pengő s ebből a tulajdonos nem hajlandó engedni. Itt úgy az épület, mint a telek jóval meghaladja a város igényt s az óvoda elhelyezési szükségletet, de mert vagyoni és pénzügyi szempontból előnyösnek látszott, a kisgyűlés utasi ására a szőlő tárgyalásokat folytatott a telektulajdonossal. A maga részéről nem javasolja a Milassin-féle ház megvételét: az itten építendő óvoda nem volna központi fekvésű, nehéz volna a szellőztetés és világítása: az átalakítása 5000 pengőbe kerülne. A és még mindig nem volna vízvezeték, ami ismét 4000 pengőbe kerülne. A város fizetné vétel esetén az 1450 P kincstári illetéket s a város elesne a 750 pengő birtokváltási illetéktől, ami ugyan csak negatív veszteség: de nem ajánlja főleg azért megvételre, mert nem ott fekszik, mint ahonnan rekrutálódnék az óvoda növendékserege. Ehhez az óvodába az Erzsébet királyné-utcaból

csak kevés óvodás járna. A szobák túl magasak, többbe kerülne télen a fűtésük. De nem ajánlja még azért sem, mert régi tapasztalat szerint nem modern az az óvoda, amelyet átalakítás útján nyernek. Spórolni akarna vele a város és mégis ugyanannyiba kerülne, mint egy új, de sőt még többbe. Javasolta az előadó, halasszák el a határozatot s ennek az óvodának a felépítése a legkedvezőtlenebb esetben tavaszra maradna. Ezt az óvodaépítést nem veszik le a napirendről, mert ha még az építkezési időszakban megfelelő teleket vásárolhatna a város, akkor az óvoda építést a kisgyűlés elé hozzák sürgősen.

Antalfy Ferenc: Miért maradt el az Osztheimer-telek megvétele, amely a legalkalmasabbnak látszik.

Dr. Puskás Dezső: Osztheimernek keresett a város ideiglenes lakást, de nem hajlandó kétszer költözöködni, mert úgy ő, mint a felesége már öreg, törődött emberek. Ekkor úgy akarták a dolgot megoldani, hogy az óvoda ideiglenes elhelyezésére kerestek helyet, hogy az eddigi óvodát átadhassák Osztheimernek beköltözésére, hogy viszont az ő telkén megkezdődhessen az építkezés, de eddig még nem találtak az óvoda részére helyet.

Legányi Dezső azt ajánlja, hogy a város mindent kövessen el az Osztheimer-féle telek megvásárlására, amely telek éppen óvodának való s a központban van. Azt proponálta, hogy az óvodát kell ideiglenesen elhelyezni s átadni Osztheimernek az eddigi óvodaépületet, hogy ne költözöködjék kétszer. (Folyt. köv.)

Helyzetkép a megyei tanügyi állapotokról.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának ülésén dr. Oswald József beosztott kir. tantálygályó a megye július havi tanügyi állapotáról ezeket jelentette:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az eltávozott Sáfrán István népművelési titkár utódjaként Hollós Béla gyöngyösi igazgató-tanítót bizta meg a népművelési titkári teendőket ellátásával, aki ezen hivatalát a napokban fogja átvenni. Papp Sándor vaskuti és özv. Nesztné Hazi Róza kecskéspusztai rk. tanító, illetve tanítónő választását jóváhagyta és részükre a végleges államsegélyt kiutalt; a nagybaracska községi óvodához pedig Elek Mária okl. óvónót nevezte ki a kultuszminiszter.

Jelentette továbbá, hogy a törvényhatóság területén több tanügyi áthelyezés is történt, nevezetesen a vallás-és közoktatásügyi miniszter a szolgálat érdekében. Krix Márton és Krug Irma bacsalmási áll. polg. isk. tanárokat Celledömölkre, illetve Mezőberénybe, majd Juhász Sándor és neje tanárokat Gyomarái Jánoshalmára, Kniet Károlyt Jánoshalmáról Tiszafüredre helyezte át. Végül jelentette, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter az elmúlt esz-

Az ajándék fényképezőgépek megérkeztek,

szétosztásuk az ismert módon megkezdődött.

Bárki kaphat belőle a

Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Szólóban és gyümölcsösben fellépő lisztharmit betegség ellen kedvezményes áru SÜLFAROLT, használjunk, melyet fél százalékos arányban a bordói léhez keverünk. Főraktárban beszerezhető.

Városi Drogériában Baja,
Vörösmarty Mihály-u. 1. — Tel. 350.

tendőkhoz hasonlóan az idén is a kisebbségi tannyelvű iskolák tanítói részére Baján 5 hetes tanfolyamot rendezett, amelyre Bács Bodrog vármegye területéről a következők jelentkeztek: Szelczler Katalin Bácsbokodról, özv. Vágvolgyiné Wahl Mária Csátaljáról, Schwerer Anna Csávolgyról, Priszlinger Antal Garáról és Sztipics Imre Katyárról.

Bisztrai-Balku Gyula főispán: Sáfrán István népművelési titkár itteni működése nagy elismerést váltott ki s illő, hogy akkor, amikor egy értékes munkakerő eltávozik, itt a közigazgatási bizottság is megemlékezzék róla. Ugy tudom, — mondotta a főispán, — hogy a megyében a népművelés terén elért nagyszerű eredményei kellemes feltűnést keltettek a kultuszminisztériumban is s éppen ezért misszióval vitték el Miskolcra. Kívánatos, hogy az utódja méltó legyen hozzá.

A csecsemők nyári hasmenése elleni védekezés.

Hazánk közegészségügyi statisztikájának tanúsága szerint a csecsemőhalálozás a nyári hónapok folyamán rendszeresen jóval túlháladja a többi hónapok halálozási arányszámát. Ennek okát abban találjuk meg, hogy nyáron a csecsemők közül nagyon sok betegszik meg táplálkozási zavarok következtében, főleg súlyos hasmenésben, bélhurutban. Ezek a nyári hasmenések nagyon gyakran súlyos fordulatot vesznek s a csecsemő életével fizet meg szülőjének tapasztalatlanságáért, vagy gondatlanságáért. Mert legtöbbször a hibát abban kell keresnünk, hogy az anya nem tulajdonított jelentőséget a bajnak s nem vitte orvos elé a beteg csecsemőt. Legjobb esetben a nagymama, vagy valamely „tapasztalt” öregasszony tanácsát kérte ki s ennek hiányos, sőt igen gyakran helytelen volta eredményezte a baj rosszabbodását.

Az orvosok tapasztalatai azt mutatják, hogy ezek a súlyos kimenetelű

hasmenések leginkább azoknál a csecsemőknél fordulnak elő, akiket nem szoptatás útján, hanem mesterséges uton táplálnak. Ha e körülmény mellett figyelembe vesszük azt a bebizonyított tény, hogy a csecsemő számára a legmegfelelőbb és legeredményesebb táplálék az anyatej, akkor minden anya előtt világossá válhat legszentebb kötelessége, hogy csecsemőjét saját emlőjén táplálja, nevelje.

Általában a csecsemő 7. hónapos koráig kívánatos, hogy anyatejen táplálják. A 7. hónapban lassan, fokozatosan meg lehet kezdeni a csecsemő elválasztását úgy, ahogy azt az orvos előírja. Ha azonban fontolóra vesszük a fennmondottakat, be fogjuk látni, mennyire fontos az, hogy a csecsemő elválasztása ne a nyári hónapok folyamán történjen, amikor a mesterséges táplálék romlandósága, kevésbé megbízható volta révén a csecsemőt mindjárt kitesszük egy súlyos bélhurut veszélyének. Eppen ezért ha az elválasztás ideje, vagyis a csecsemő 7. hónapja a nyári melegegel összeesnek, feltétlenül el kell halasztani az elválasztás megkezdését az enyhébb időjárás beálltáig. Ezzel a halasztással a csecsemő hygienikás táplálásának menete skmmi hátrányt nem szenved, viszont megmentjük komolyabb emésztési zavarok eshetőségétől.

A vegyesen és mesterségesen táplált csecsemők táplálékának elkészítésénél a legnagyobb gondossággal, a tisztaság követelményeinek szigorú betartásával kell eljárni. Az e célra felhasználandó tehéntejet tisztaság szempontjából feltétlenül megbízható helyről kell mindig beszerezni. A tej szállítására szolgáló edények is állandóan gondosan tisztítandók s jól bezárható legyenek, mert csak így lehet elérni azt, hogy a tejet a fejéstől a házhoz érkezéséig minden fertőzéstől mentesítsük.

Az így kapott tej elkészítésére csak külön, kizárólag e célra szolgáló edényeket szabad használni. A tejet elsősorban meg kell izelelni és szagolni. Megsűrűsödött, összefutott, sárgás színű, kellemetlen szagú, vagy savanykás ízű tejet a csecsemő ételének elkészítésére felhasználni nem szabad, mert ez biztosan megbetegedést okozna.

A friss tejet azután tiszta, sűrű szűrőn át kell szűrni, hogy a netalán hozzá keveredett szennyező anyagot így beöle eltávolítsuk. A leszűrt tejet azonnal felforraltjuk s addig is, amíg a táplálék elkészítésére felhasználjuk, hideg helyre, jégsekreénybe, pincébe, jégverembe tesszük, vagy az edényre állandóan hideg vizet csurgatunk, hogy így a tejet a romlástól megóvjuk.

Legfontosabb követelmény, hogy a csecsemő táplálékának elkészítésénél az orvos utasításait mindenkor a legnagyobb gondal betartsuk, mert ennek elmulasztása súlyos hibákra vezetne. A kész tápszer után ismét hidegre kell tenni, mert az a nyári melegben nagyon könnyen megromolhat, hamarabb, mint enyhe, vagy hűvös időjárás esetén.

A táplálékot mindig pontosan abban az órában kell a csecsemőnek nyújtani, amikor a korának megfelelő étkezési beosztás azt szükségessé teszi. Ezáltal a csecsemő szervezetét hozza szoktatjuk a szabályos időközönkénti táplálék felvételhez; ha ellenben rendszertelenül minden sirás al-

kalmával adunk neki enni, az majdnem bizonyosan emésztési zavart eredményez. Ugyanez okból fontos az is, hogy a tápszerből mindig ugyanazt a mennyiséget adjuk a babának, amennyit az orvos előírt, többet semmi esetre se adjunk neki, ha még úgy sirna is.

Mielőtt az étet a csecsemőnek adnánk, kezünkre cseppentve kóstoljuk azt meg. Így kerülhetjük el a legbiztosabban, hogy megromlott tápszer

adjunk neki. Végül igyekezzünk féltő gondokkal őrködni azon, hogy a csecsemő táplálékához legyek hozzá ne férhessenek, mert ezek számtalan betegséget közvetítenek, a tápszer megfertőzése által.

Ha minden magyar anya megfogadná az itt elmondott tanácsokat és e szabályok szerint táplálná kisdedét, egészen bizonyos, hogy a nyári hasmenés okozta csecsemőhalálozások száma tetemesen csökkenne.
Dr. H. J.

Halálos affér az ivóban.

Egy rémi juhászlegény husággal egyetlen csapással agyonütötte az őt inzultáló sváb gazdát. — Érdekes, hogy néhány évvel ezelőtt a sváb gazda apját is ugyanott verték agyon, ahol most a fiát.

A Független Magyarország kedd délutáni számában röviden jelentettük már, hogy Rémi községben gyilkosság történt. Egy fiatal juhászlegény agyonütött egy sváb parasztgazdát. A gyilkosság előzményeiről a világ sorát és az alábbiakat jelentik nekünk ma telefonon:

A rémi községháza közelében van egy korcsma: abban ivott vasárnap este Ferder Mihály 51 éves svábgazda. Ugyancsak a korcsmában ivott Szabó József 23 éves rémi juhászlegény is. Politizáltak, beszélgettek s meghányták-vetették a világ sorát és folyását jó öreg falusi szokás szerint. Eközben történt, hogy Ferder Mihály, aki egyébként rabbiátus, erőszakos, kötekedő természetű ember volt, akitől mindenki félt a községben s éppen ezért mindenki el is kerülte, ha tette. — Összeszólközött Szabó József juhással, sőt titlegességre is került a sor s ennek során Ferder pofon is ütötte a juhászlegényt. A verekedés vasárnap éjjel 12 óra tájt történt. A falvakban a korcsmák zárórája éjfélkor van. Szabó József az inzultus után azonnal fizetett és eltávozott a korcsmából, mert a korcsmáros szétválasztván a dulakodókat, megakadályozta, hogy az ő korcsmahelyiségében folytassák a verekedést. Éjfélkor Ferder is fizetett és eltávozott a korcsmából. Alig haladt azonban a korcsmától néhány lépésnyire, amikor az egyik kapualj sötétjében meghúzódott Szabó József juhászlegény egy a gyalogjáró mentén álló fa mellől kicsavarta a védőkarát s utána osonva Ferdernek, azt hátulról egyszer fejbeütötte. Az ütés oly erővel történt, hogy Ferdernek beszakadt a koponyája. Ferder vérbe borultan terült el a földön. Mikor később magához tért, hazavánszorgott a lakására. Hozzáértőzői elhívták hozzá a községi orvost, aki bekötözte a sebeit.

Ferder Mihály másnap, hétfőn délelőtt 10 órakor az ütés következtében

meghalt. Az esetről azonnal telefonon értesítették a bajai kir. ügyészséget, amely elrendelte a halálos verekedés áldozata holttestének felboncolását, hogy megállapíthassák a halál okát.

Kedden délelőtt szállott ki Rémi községbe autón dr. Hajdu Imre, a vizsgálóbíró helyettese, dr. Dobos László törvényszéki jegyző, dr. Donhoffer Szilárd megyei tisztii főorvos, valamint dr. Szász Imre bajai orvos. A boncolást ugyanis két orvosnak kell végnie s mivel a községi orvos ápolta az áldozatot, azért a törvény szerint az illető nem vehetett részt a boncoláson.

A boncolás megállapította, hogy a halált az az ütés okozta, amelyet Ferder fejére mért leshelyről orvátmadója a karóval. Az ütés következtében megrepedt Ferder koponyája, nemcsak a csont zúzódott be, hanem az ütés az agyvelőt is megsértette és összeroncsolta.

Érdekes, hogy Ferder családjában nem ez az első ilyen tragikus végű halál. Az egész család ilyen rabbiátus természetű volt. Ferder Mihálynak az apját néhány évvel ezelőtt a mostani gyilkos merénylőt színhelyétől nem nagy távolságra, mintegy 15–20 lépésnyire ugyancsak az utcán gyilkolták meg.

A községbeliek szerint Ferder maga kereste ezt a sorsot, viszont a lakosság szimpatikusan emlékezik meg a gyilkos juhászlegényről, aki csendes, szerény fiatal ember volt.

A bizottság a helyszínen is végzett nyomozást s helyszíni szemlét vitt fel, valamint a községben környezetutannmányokat is folytatott úgy az áldozat magatartásáról és jelleméről, mint a juhászlegényről is.

Szabó József egyelőre nincs letartóztatva, de bizonyos az, hogy a napokban letartóztatják és beszéltetik a bajai kir. ügyészség fogházába. Halált okozó súlyos testi sértés címén indul ellene eljárás.

A reálgymnázium kibővítéséhez megvásárolták Risztics Szilárd cukorkagyártó házat.

Augusztus 27-én lesz a bővítésre a versenytárgyalás.

Dr. Walkó Lajos külügyminiszter, Baja város országgyűlési képviselőjének bajai tartózkodásával kapcsolatban rámutattunk arra, hogy a külügyminiszter informálta a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy az ő megbízható információja szerint minden ellenkező híreszteléssel szemben még az idén hozzákezdnek a reálgymnázium kibővítéséhez.

Közben Baján feleltlenül olyan híreket terjesztettek, hogy elmaradnak az idénről a cisztercita vonatkozású építkezések. Akik ezeket a riasztó és csüggesztő hatású híreket kolportáltak, ok nélkül izgatták a publikumot, de főleg az amugy is nem kis mértékben ideges munkanélkülieket.

A szombat városi kisgyűlésen Bisztrai-Balku Gyula főispán megnyugtató kijelentéseket tett, hogy ez az építkezés nem marad el, hanem megkezdik az idén. A hivatalos helyről jövő nyilatkozatokat most megerősíti az az értesülésünk, ami az építkezés közeli megkezdését jelenti, — hogy a Cisztercita Rend megvásárolta a reálgymnázium bővítéséhez szükséges telket. A reálgymnáziumot ugyanis egyetlen módon

lehet bővíteni, még pedig a Berényi Dániel-utcában a Risztics Szilárd-féle cukorkagyártó háza telkén. A reálgymnázium férőhely kérdését emeletruházással nem lehetett megoldani, mert az 1817-ben emelt épület alapja és falai nem bírnák el az újabb emeletruházást. Ezért a Cisztercita Rend hétfőn délben megvásárolta a Risztics-féle házat, amelyre két hónap óta folyik az alku. Hétfőn délben kötötték meg az adásvételi szerződést. Először arról volt szó, hogy a Rend csak a telket veszi meg s kötelezi Riszticséket a ház lebontására, a törmelék elhordására s a 366 négyzetöngyölnyi teleknek nyilvántartott való átadására. Utóbb azonban a Rend az egész épületet is megvette. Riszticséknél, miután pompásan villanyóra be rendezett cukorkagyártó üzemük volt a házban (fűtődél és vízvezetékkel, valamint csatornázással, hogy üzemüket más megfelelő helyen állíthassák fel, szeptember 15-ig adtak haladékat a házból való kiköltözésre.

Amint a ház felszabadul és közben megérkezik a kultuszminiszter jóváhagyása a házvételről, — azonnal hozzákezdnek a ház lebontásához. Utána

Bécsi gázgyári diókoksz

Pécsi tojásszén (bulett)

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

pedig a Nagy Márton volt városi műszaki tanácsos által készített tervek alapján kiírják a reálgimnázium bővítési munkálatainak vállalatba adására a nyilvános versenytárgyalást.

HIREK.

— **Hivatali hírek.** Schick Ernő vármegyei másodfőjegyző szabadságáról visszatért s átvette hivatalát. — A közgazgatási érdekből keresztülvitt tisztviselőhelyezések most történtek meg a megyénél. Trukka József jánosalmi tb. főszolgabíró a bácsalmási szolgabíróhoz került. Helyére Jánosalmi dr. Szalay Tibor vármegyei központi aljegyzőt küldték ki szolgabírónak. Dr. Szalay Tibor utódja a központban dr. Szalay Frigyes bácsalmási szolgabíró lett, aki már referált is a szerda délelőtti megyei kisgyűlésen.

— **Elhunyt honvédezedes.** Rusztek Gyula Dezső m. kir. honvédezedes, a vaskorona rend, több haditértményes Signum Laudis, a Károly-csapatereszt, a sebesülési érem, a német vaskereszt stb. tulajdonosa augusztus 4-én, hétfőn rövid betegség után Szegeden 64-ik életévében elhunyt. Nagy katonai pompával történt beszterlés után a kizombori családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Az elhunytban Rusztek Károly, Bács Bodrog vármegye kir. tanfelügyelője a testvérbátyját gyászolja.

— **A postafőnök helyettese.** Dr. Zsögön Béla szegedi postafőigazgató Őszi Béla postafelügyelőt a hivatalvezető állandó helyettesítésével bízta meg.

— **Izr. istentisztelet.** Pénteken délután az istentisztelet 7 órakor lesz. Az istentisztelet keretében dr. Péner Miklós főrabbi hitszónoklatot tart.

— **A baja-szegedi út új neve.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette Bács Bodrog vármegye alispáni hivatalát és az államépítészeti hivatalát, hogy a baja-szegedi út jövőben „baja-szegedi Horthy Miklós jubileumi út”-nak nevezze minden hivatalos iratában.

— **Szeptember 20-án jön Bajára a Fodor-féle szintársulat.** Fodor Oszkár pécs-bajai szingizgató szintársulata most Szombathelyen játszik már közel két hónap óta. Fodor Oszkár a mai napon levélben közölte dr. Puszkás Dezső polgármesterhelyettesel, hogy szeptember 20-án fog Bajára jönni színiszereket tartani igen bő repertoírral. Ekkorára befejezi a szintársulat szervezését s remélhetőleg ekkorára véget ér a fűrdőszezon is s a külföldi s hazai nyaralókból is hazajönnek a bajaiak.

— **Öngyilkossági kísérlet a zsilipnél.** Kollár Péterné 51 éves hajszent-istváni lakos szerdán d. u. fél 6 órakor a Ferenc-csatorna zsilipjénél a Déák Ferenc tócsatornába ugrott ruhástól. A dunai áradás következtében most a csatornában is elég magas a víz, amely elrepte az öngyilkost. Mikor a közelben pecálók észrevették az öngyilkosságot, odarohantak és kihúzták a vízből. Az öngyilkossághoz kihívták a mentőket is, akik az első segélynyújtás után lakására szállították.

— **Pestmegye új főispáni titkára.** Dr. Preszly Elemér pestmegyei főispán a főispáni titkári teendőket ellátásával Fernbach Bálint dr. szolgabírót bízta meg, aki új hivatalát augusztus 4-én már át is vette.

Hogyan rabolta el a két fiatalok inas Pap Illés Wertheim szekrényéből a családi ékszereket?

Jelentettük már, hogy a bajai államrendőrkapitányság nyomozó testülete milyen ügyes fogást csinált hétfőn, amikor elfogta Pap Illés földirtokos kasz-szarablóit. A betörést két fiatalok 16-16 éves inas követte el. Az egyik cipészinas, a másik nyomdászinas. A betörés terve — amint a vallatás során kiderült — a cipészinas agyában született meg akként, mert megtudta és látta, hogy Pap Illésék lezárták a házat, leeresztették a ház ablakain a függönyöket és kiköltöztek nyárra a kutaspusztai gazdaságba.

A cipészinasnak jó barátja volt a nyomdászinas, akivel közölte a betörés tervét, amit május 21-én éjjel végre is hajtottak. A két inas a sötétség beálltával behúzódtak a Drescher-ház udvarának zugába, majd későn éjjel felkapaszkodtak a tűzfalon át a szomszédos ház tetéjére s a háztetőkön végighaladva jutottak el Pap Illés háza tetéjére. Hideg, esős idő volt ezen az éjszakán: egy lélek nem járt az utcán, úgy hogy zavartalanul végezheték a detektívregénybe illő betörést. Leereszkedtek az udvarba: a konyhában lámpást készítettek, mert nem merték a villanyt felgyújtani attól tartva, hogy annak fénye az esetleges utcai járólókban gyanút keltsen.

Behatoltak a szobába az udvari csukott folyosón. Miután esett az eső, a talaj felázott: ez volt a magyarázata annak, hogy lábuk nyomai megmaradtak az udvar saráiban.

Az egyik szobában megtalálták a Wertheim-szekrényt, amelynek külső ajtaja el volt romolva. A trezort a magukkal hozott vésőkkel kifizitették. Ez nagy munka lehetett, mert közben a fogást is lerántották a falról, amikor a trezor kifizetésénél belekapaszkodtak. A trezort sikerült is kifizíteniök s ekkor kivették belőle a kis vörös fedelű ékszerdobozt. Azt magukhoz vették s utána létrán át ismét feljutottak a háztetőre, majd pedig az utcai csatornán át macskafüggyességgel leereszkedtek.

A rendőrség hasztalanul kereste a betörőket egy darabig, nem tudott a nyomukra bukkanni. Már akkor az volt a rendőrségnek a véleménye, hogy a betörők csak nehezen fognak kézrekerülni és pedig akkor, mikor megkezdik az ékszereket értékesíteni. Ha hivatásos betörő követte volna el a betörést, egyáltalán nem fog a tettes kézrekerülni, vagy csak a véletlen juttatta volna a hatóságok kezére, mert a hivatásos betörő esetleg külföldre viszi az ékszereket értékesítés végett.

Igy is történt. A betörők csakugyan akkor kerültek kézre, amikor megkezdték a lopott zsákmány értékesítését a betörés elkövetése után két és fél hónap múlva azon hiszsemben, hogy már elég hosszú idő múlt el s a betörés felfedezése utáni izgalom is lecsillapodott. Márciusban ugyanígy került rendőrkézre az a fiatalok betörő is, aki a Protestans Bálról ellopott 300 üveg parfümöt. Amikor értékesíteni kezdte a lopott parfümöt, azonnal lefűlelték.

Most is így történt. Az egyik nagy reményekre jogosult betörő az értékesítés előtt gondosan megcsináltatta Brück Aladár ékszerész üzletében az aranyóra eltörött üveglapját. Ugyanakkor Tomasics Sándor Erzsébet királyné-utcai ékszerésznél megkísérelte értékesíteni egyik-másik ékszert.

Az esetről hamarosan tudomást szerzett a rendőrség is, amely azután hétfőn elfogta a tetteseket. A két megdöglő inas mindent bevallott. Az ékszerek az utolsó darabig előkerültek. Érdekes, hogy nem elfelezve rejtegették a lopott értéktárgyakat, hanem azt valamennyit a nyomdászinas rejtette el a szülei lakásán. Természetesen egyik inas szülei sem sejtették a dologról semmit. Ámbár a nyomdászinas nővérenek átadott egy-két ékszert és az hordta is azokat. Persze nem közölte vele, honnan ered. Azt mondotta, a fizetésből kéz alatt vette. A leány elhitte ámbár egy szó sem volt belőle igaz.

A rendőrség azonnal értesítette Pap Illésékét is, hogy meg vannak az ékszerek. Papék örültek, hogy megvannak az ékszerek s nem kívánták a fiatal betörők megbüntetését. Az ékszereket, amiket lepecsételve egyik bajai Szállodában helyeztek el, felbecsülte egyik helyi ékszerész s azok értékét 9000 pengőre taksálta. Persze ehhez hozzájön a kereskedői haszon, amely luxus cikkekéről lévén szó, igen magas.

A két inasért szülei felelősséget vállaltak, hogy nem szöknék meg, mire a vizsgálóbíró helyettese, dr. Hajdu Imre törvényszéki bíró, aki egyúttal a fiatalok bírája is s aki fogja majd annak idején letárgyalni a két bűnös inas ügyét, — szabadlábra helyezte a két inast.

Pap Illés fermészeten kádja az 500 pengő jutalmat a betörők nyomra vezetőinek.

Rádió

Csütörtök, augusztus 7.

3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
4:00: Rádió Szabad Egyetem.
4:45: Pontos időjelzés, időjárás jelentés, hírek.
5:15: Berecz Sándor dr. felolvasása.
5:45: Komlósi Emma magyar nótákat énekel.
6:00: Halász Gyula előadása.
7:00: Hangverseny.
8:25: Lóversenyeredmények.
8:30: Karinthy Frigyes felolvasása.
9:00: Mozart szerenád Salzburgból.
10:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés hírek.
Majd: Rékai Miklós és cigányzenekarának hangversenye.

PRIMA

gázgyári diókoksz,
porosz diókoksz és
porosz szobafűtési szenet

nagyban és kicsinyben

a legelőnyösebb árban, kedvező fizetési
feltételek mellett szállít

Grünhut és Társa

BAJA Telefon: 160.
111.
234.

Szebb lesz, mint volt ujkorában.

Kopottas

szines cipőjét

ne dobja el,

mert 150 fillérért teljesen jóállás mellett

újjáfestem

a legdivatosabb szinekből választhat.

Modern gépemmel 1 órán belül elkészítem.

Stellner Zsigmond

cipőkereskedő Baja, Vörösmarty M.-u. 1. szám.

Telefon: 287.

Kívánatra elküldök érte. A szín tartósságáért szavatolok.

Elkészítés után hazaküldöm. Nem kopik és nem töredezik.

U-R-A-N-I-A

Augusztus hó 9-én, szombaton d. u. 6 és este fél 9 órai kezdettel

Minden tőők legnagyobb filmszenzációja

Schylok a velencei kalmár

klasszikus színmű 12 felv. Fősz.: Henny Porten, Harry Liedke és Werner Kraus.

Kísérő filmje:

Az egynapos asszony

vígjáték 7 felv. Fősz.: Hans Junkerman és Carmen Boni.

Híradók.

1930. augusztus hó 10-én vasárnap d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órakor

3 világláger egy műsorban

Ne játszd a férjeddal

vígjáték 6 felv. Fősz.: Laura la Plante.

Arizona csillaga. Dráma 7 felv. Fősz. Ken Maynard.

Esetleg Napoleon

Mulatságos vígjáték 8 felv. Főszerepben Reginald Denny.

Híradók.

Kedvező idő esetén az est előadás a kertben.

ETERNIT anyag eladási és tetőfedési vállalat.

ETERNIT
PALA CSÖVEK
Kéménytoldók
Zománclapok.

FIGYELEMBE AJÁNLJUK: hogy a régi cseréptetőzetek széleit és gerincét az általunk alkalmazott módszer szerint valódi Eternit palával szegélyezzük. Ez olcsó, szép és feltétlen viharálló. Nem kell mészhabarccsal ragasztani. Javitgatási költség többé nincs!

LEGJOBB
A HATSCHÉK FELE

CSAK „Eternit” VÉDSZOVAL JELÖLT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESÚJFALU.

ETERNIT
hullámlemez fedések, vízmentesítő falburkolások.

TUDOMÁSUL ADJUK: hogy beázó, rossz háztetőknél felelősség melletti javítását és átfedését olcsón vállaljuk.

Érdeklődőknek díjmentesen és készséggel állunk rendelkezésre.

Nádfedelű házak átfedését Eternittel
olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett vállaljuk.

ETERNIT UDVAR BAJA, BUDAPESTI-UT TELEFON 290

„CSEPEL”
keréppárok főlerakata

B S A Sarolea motorkeréppárok
varrógépek — számológépek.
REMINGTON írógépek.
Fegyver-, lőszer-, löporárusítás.
Szakszerű javítóműhely.

Horváth Vilmos
BAJA, VÖRÖSMARTY UTCA 6. SZ.

Speciális gummirozással ellátott gépiró
áthajtós levelezőlapokat
készít
a **CORVIN-nyomda.**

**Autó, Motorkeréppár, Motorcsónak és Stabil-
motor-tulajdonosok figyelmébe!**

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puchmüvek R. T. Hupmobile, Steyrmüvek, Norton, Ford, Indián, Ariel-Morgan-Velocette, Magyarország vezérképviselői is a felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen küld a „Wing Oil” B. ja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja
Mechanikai műhely. Bpesti-út 16. sz. Raktár.

Saját gyártmányu
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olcsón kapható
Utry Pál Fiai
Telefon 280. Alapítás 1895.

Egy szoba-konyhás butorozott
lakást
keresek szeptember elsejére
Cimet a kiadóba kéretik leadni.

Saját gyártmányu
**lőszörpaszírszíták,
paszírteknők**
olcsón kapható
UTRYNÁL.
Erzsébet kir. né. u. 38. Tel. 280.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Kedvező fizetési feltételek
Hosszú érvényű részletek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Kényelmes ülésű személy-
Autó

helyi és vidéki turákra olcsón bérelhető
Balog Andorná, Baja, Árpád-utca 6
Telefon 342. sz.

Celluloid ajtóvédők.
Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Túrr István-utca 5. Telefon 234.

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget és jóbarátaimat, hogy fiam Goldberger Sándor, július 1-én, Prohászka-u. 3. szám alatt éltét, kávézót és falatozót nyitott.

Kérem mindazon jóbarátaimat és ismerőseimet, fiamat, illetve bennünket ezen vállalkozásunkban támogatni szíveskedjenek.

Reggeli kávé, 10 órai uzsonna, mindenféle hűtő italok jutányos áron kaphatók. Ebéd és vacsorakösztesők árkedvezményben részesülnek és kívánatra házhoz szállítjuk.

Szíves támogatásukat kérem
GOLDBERGER MIKSA.

Aug. 4-től aug. 11-ig.
reggel fél 8 óráig
**Lovassy Ödön és
Dr. Geiringer János**
gyógyászati patikája tarti
éjjeli szolgálatot.
Az ügyeletek gyógyszerészeti
vásárnap délután is nyitva áll
a közönség rendelkezésére.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBÁK!**

A valódi Hatschek-féle
Eternit
Pala és cső
Könnyű, törhetetlen,
fagy- és tűzmentes.
Főlerősítő:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,
Zádor Oszkár
Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

LEGJOBB
A HATSCHÉK FELE

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS, KÖZPONTI IRÁDA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESÚJFALU.

Lerakatok:
Wildmann Kálmán, Dezső
Gara.
Liebhauser Lőrinc
Vaskút.
Erdős István
Érsekcsanak.
Kálmár Samuel
Nemesnádudvar.
Wittner Márton
Bácsbokod.
Kovács János
Bátmonostor.